

Christian Schmidt-Rasmussen med J&K, Ulla Hvejsel,
claus ejner og Kristian Byskov
Den sejrende Ikaros

08.04 – 28.05 2017

Christian Schmidt-Rasmussen, *Den sejrende Ikaros*, 2017. Installationsview

OVERGADEN.

Institut for Samtidskunst, Overgaden neden Vandet 17, 1414 København K, overgaden.org, +45 32577273

Design: Anni's

Overmod

Af Christian Schmidt-Rasmussen

Før jeg satte mig ned for at skrive denne tekst, troede jeg ikke, at jeg havde set teater siden min barndom. Men under skriveriet dukkede der forbløffende mange teateroplevelser op, som jeg helt og aldeles havde fortrængt, selv om enkelte af dem virkelig gjorde et stort indtryk på mig. Deriblandt var især *Dødens Triumf*, en ballet af Flemming Flint efter et skuespil af Eugene Ionesco og med musik af Savage Rose, som jeg så som niårig med fritidshjemmet.

Det billede af teater, som jeg har rendt rundt med i mit hoved i alle de mellemliggende år, hvor jeg troede, at jeg ikke havde set teater, har jeg fra en svensk socialistisk ungdomsroman af Sven Wernström fra halvfjerdserne. Han havde, som så mange andre venstreorienterede på det tidspunkt, et mellemværende med forestillingen om det folkelige, det letforståelige, det almene. Man kunne formode, at han ville mene, at Bertolt Brecht var for skrap en sovs. Her er en ung pige på tur med sin far til Paris i sluttresserne og oplever alt det dér udefinerlige ungdomsoprørsnoget. Og absurd teater. Hun ser et stykke i en snusket kælder med en mand, der står i en tønde og råber noget på fransk, hun ikke forstår, men som hun er stærkt fascineret af alligevel. Jeg købte den personligt ikke og ser, med enkelte undtagelser, ikke teater de næste tre årtier. I mellemtiden får performance på kunstscenen en revival, og et godt stykke af vejen er der pænt mange mindelser for mig om en mand, der står i en tønde og råber noget på fransk, som jeg ikke forstår. Kroppene er for nærværende og dog alligevel så yogaperfekte og fjerne. Der er mange ting, som gør, at jeg ikke helt føler det, at jeg kan ikke helt komme ind under huden på det. Men her er det, at en som Olof Olsson dukker op med sine stand up-agtige rutiner og sporer mig ind på, at der er sproglige og litterære muligheder i det at performe som kunstner, som adskiller sig grundlæggende fra yogakroppene i rummet. At kunstnertheateret er en mulighed på ny. For mig i hvert fald.

Jeg har selv arbejdet med noget, som jeg siden 1993 har kaldt teaterstykker. Det var til en start små papkasser hængende på væggen med åbningen udad, så man kunne se ind til små dioramaer, absurde kollager med små stykker håndskreven dialog på A4-papir. De var mest inspirerede af papkasser, som jeg havde lavet i børnehaven i tresserne: TV, akvarier, teatre. På et tidspunkt i midthalvfemserne skrev jeg på en sci-fi-musical, som aldrig kom længere end librettoen. Det er et felt jeg ikke for alvor har forladt siden, men som jeg først tog op med fuld overbevisning igen i 2013, hvor jeg skrev og opførte mit første egentlige teaterstykke *Vi lever på ruinerne af*

en glørværdig fremtid og i 2015, hvor jeg skrev og opførte *Ængstelsen*.

Forleden var jeg til matiné på Østre Gasværk Teater for at se tre stykker af Samuel Beckett. Manden, der råbte på fransk i tøndene, skulle ses. Og det blev han, eller mere præcist, hende. I den fræsende og umulige monolog *Ikke-jeg* ser man kun en kvindemund i det ellers sorte scenerum. Det er umuligt fuldstændigt at koncentrere sig om monologen, det går virkelig hurtigt, den springer, den hakker og efterlader kun fragmenter fra en ældre kvindes sammenbrud, måske, rædselsfulde liv, måske. Og her bliver dét, at vi bliver koblet af igen og igen under den femten minutter lange monolog, en indlevelse i figuren, i omstændighederne, uklarhederne, et vilkår for stykket, som er uomgængeligt. Selv om jeg først har set stykket i skrivende stund, er det som om, at jeg har set det før. Det danner nok baggrund for det, som jeg mener med manden i tøndene, der råber noget uforståeligt på fransk. Det er nok det, jeg hele tiden har ment, at teater er. Men hvor jeg før betragtede det med en uforstilt hånlighed, er det nok gået hen og blevet et slags ideal: Der bliver ikke taget fanger her, *take it or leave it*, det er, hvad der bliver serveret, ikke noget à la carte her. På en måde var det en voksenudgave af en My Bloody Valentine eller Sunn O)))-koncert.

Men det "rigtige" teater er skruet anderledes sammen end kunstnertheateret. Primært er ideen om ensemblet, holdet, hvor alle har separate, veldefinerede roller, ikke rigtigt slået igennem i billedkunsten. De fleste af os kunstnere er lidt som de dér strøgmusikanter med en stortromme på ryggen, mundharpe på stativ om halsen og en guitar og eventuelt en hund, der huler med. Med alt hvad det byder på af begrænsninger og muligheder. Selv hvis der er tale om et ensemble, så organiserer vi kunstnere os på andre måder. Og sådan noget som organisering slår igennem på indholdet og formen. Og kunstuddannelserne har vel også en rolle at spille. De var, og er vel stadig på mange måder, relativt uformelle, forstået på den måde at der ikke er et egentligt pensum eller en kanon som rettesnor. Vi kunstnere er opdraget til fri leg på det frie marked. Det er en behård disciplin, men det afføder vovemod og fanden-i-voldskhed. Og især vovemodet er dét, jeg håber vi får at se i min forestilling *Den Sejrende Ikaros* og i de fire andre forestillinger under Kunstnertheaterfestivalen *OVERMOD* i udstillingsperioden.

Men grunden til, at jeg kalder det kunstnertheater, er, at det både adskiller sig fra det rigtige teater og den del af performancescenen, som har kroppen i

centrum, og som nok har mere tilfælles med dans og rituel praksis end teater. Det, vi kommer til at se her, er fortællende og scenografisk, og scenografierne er skabt til at kunne stå for sig selv som kunstinstallationer mellem forestillingerne.

Som introduktion til forestillingerne kan jeg nok sige, at de alle har fremmedgjortheden tilfælles med Beckett. Det, at verden er en selvspejlende labyrinth med os alle som skuespillere, og at vores daglige redning er at hengive os til labyrinten. At starte forfra hver dag som Vladimir og Estragon i Becketts *Mens vi venter på Godot*:

Vladimir: "Nå? Ska' vi gå?"

Estragon: "Ja, lad os gå."

De bevæger sig ikke

Tæppe

KUNSTNERTEATERFESTIVALEN OVERMOD

claus ejner opfører et teaterstykke i fire akter. *Portræt af en kunstner* er ikke et psykologisk portræt; vi kryber ikke i traditionel forstand ind under huden på kunstneren. Vi får et forvredet, dysfunktionelt og meget nøgent portræt at se. Det er vel på sin vis ærligt, men i så fald er ærlighed noget andet, end hvad vi er vant til. Stykket består af en række meget forskellige dele som et godt stykke hen ad vejen bygger på absurd teater, som vores mor lavede det.

I en quiz om dumhed, dens historie, muligheder og faldgruber sætter Ulla Hvejsel røven på spil. Det gør hun helt bogstaveligt i *At tænke med røven*, et "røvduke-teater", hvor hendes røv stikker ud af et hul i et klassisk kobberstik af Pieter Bruegel den ældre. Quizzen er styret af et demokratisk princip, og alle kan til enhver tid kalde på en afstemning om rimeligheden af et spørgsmål eller korrektheden af et svar. I sidste ende er den sande dumhed, den som de fleste er enige om.

Kristian Byskovs praksis trækker på science-fiction i bred forstand. Hans arbejde handler om den smertefulde tilpasning til verdener i stadig forandring, om sammenfletning af kroppe og maskiner, om flydende identiteter. Teaterstykket *Dansen* handler om cyborgs, tværartslig empati og om hvad et monster er.

I værket *The Emancipation of O.O.O.*¹ præsenterer kunstnerduoen J&K os for objektteater, hvor scenografien vil bestå af skulpturelle objekter, lys og højtalere, som alt sammen bliver animeret. Tingene begår oprør, de vil ikke være en del af menneskenes verden mere. Samtidig deler de deres erindringer

med os. J&K nedbryder barrieren mellem de levende og ikke-levende former, tingene har liv, naturen har bevidsthed. Manuskriptet til performancen er blevet til i samarbejde med Jonathan Bonnici.

DEN SEJRENDE IKAROS

Christian Schmidt-Rasmussen arbejder videre med figuren Ikaros. *Den sejrende Ikaros* er et vredladent udfald mod verden og udspringer af begivenheden i foråret 2016, hvor flygtninge begyndte at vandre på E45 mod Sverige. Teksten er forvirret og fortvivlet og ender med at spise Afrika. Ikaros er os alle og slukker i denne version solen. Scenografien er den surrealistiske, men venlige udgave af teksten. Den forestiller sig alt det teksten ikke kan: En verden, hvor dyrene danser, hvor tingene kan falde fra hinanden og samle sig igen og igen.

1 objecting outcast objects

CV

Christian Schmidt-Rasmussen (f. 1963) kuraterer udstillingen, er billedkunstner og bosat i København. Han arbejder primært med maleri og poesi og er uddannet på Det Kongelige Danske Kunstakademi 1986-92. Han har desuden udstillet på en lang række udstillingssteder i Danmark og udlandet senest på X and beyond, Bendixen Contemporary Art, Skagens Museum, Galleri Nicolai Wallner, Den Frie Udstillingsbygning og Vestjyllands Kunstpavillon.

PERFORMANCES

Performance datoer annonceres på overgaden.org

8. april – 28. maj: *Den sejrende Ikaros* af Christian Schmidt-Rasmussen

8. – 30. april: Kunstnertheaterfestivalen *OVERMOD* del 1
At tænke med røven af Ulla Hvejsel
Portræt af en kunstner af claus ejner

6. – 28. maj: Kunstnertheaterfestivalen *OVERMOD* del 2
Dansen af Kristian Byskov
The Emancipation of O.O.O. af J&K

TAK TIL

Christian Schmidt-Rasmussen vil gerne takke Anders Jørgen Mogensen, Sonja Lillebæk Christensen og hunden Plet.

KOMMENDE UDS STILLINGER

Fredag d. 16. juni er der fernisering på udstillingerne *The Cloud Document* af Pia Rönicke og *Peter and the Danish Defence* af Peter Voss-Knude.

Denne udstillingsfolder kan downloades fra overgaden.org

Udstillingen er støttet af:

Overgaden er støttet af Statens Kunstfonds Billedkunstudvalg og Det Obelske Familiefond.